GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

KWARTAALBERICHT
2e KWARTAAL 2025

21-07-2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding **3**

2. Ontwikkelingen en resultaten **3**

2.1 Terugkoppeling algemeen bestuur 3

2.2 Regioreis 3

2.3 Impact Regio Deal-projecten door onze hele regio 3

2.4 Provada 5

2.5 Succesvolle afronding Meester-Gezel Leertraject 5

2.6 Woningbouw op koers! 5

3. Resultaten per opgave **6**

3.1 Verbonden regio 6

3.2 Productieve regio 8

3.3 Circulaire regio 9

3.4 Ontspannen regio 11

3.5 Groene groeiregio 12

4. Tot slot **13**

1. Inleiding

Dit is het tweede kwartaalbericht over de uitvoering van de regionale agenda 2025-2028 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR). We beginnen met de meest in het oog springende ontwikkelingen om vervolgens per opgave verslag te doen van het tweede kwartaal van 2025.

2. Ontwikkelingen en resultaten

2.1 Terugkoppeling algemeen bestuur

Op 2 april 2025 kwam het algemeen bestuur (AB) bijeen in Arnhem. De agenda werd gedomineerd door de jaarstukken 2024 (jaarverslag en jaarrekening) en de conceptbegroting 2026-2029. Deze twee stukken zijn, na positieve besluitvorming, naar de gemeenten gestuurd voor de voorgeschreven zienswijzeprocedure. Verder stemde het AB in met een voorstel om de gemeenschappelijke regeling te wijzigen. Aanleiding is de wens om externe subsidiegelden efficiënt te kunnen beheren en verantwoorden door de GMR. Dit voorstel is aangeboden aan de colleges en gemeenteraden voor instemming.
Het afscheid van Agnes Schaap. burgemeester van Renkum, was de reden dat wethouder Nick Hubers (Lingewaard) werd benoemd als bestuurlijk opdrachtgever Ontspannen regio. Tenslotte stemde het bestuur in met het Regionaal Programma Werklocaties.

2.2 Regioreis

De jaarlijkse Regioreis was van 21 t/m 23 mei. De reis voerde bestuurders en regionale partners met de ICE naar de deelstaat Baden-Württemberg. In veel opzichten lijkt de deelstaat op onze regio: een plek waar we niet alleen graag wonen, maar waar het ook goed leven is. Een waardevol landschap, hoge kwaliteit van onderwijs, innovatief, stedelijke centra, landelijke omgeving en internationaal georiënteerd. De reis leidde naar de steden Karlsruhe en Stuttgart. Het accent van het programma lag dit keer vooral op mobiliteit, stedelijke ontwikkeling, energie en innovatie.

2.3 Impact Regio Deal-projecten door onze hele regio

Dit kwartaal hebben de penvoerders van lopende projecten hun voortgang gemeld aan de provincie. De hoofdlijn is dat 12 van de 13 projecten lopen. Deze projecten hebben bijna allemaal in 2024 wat minder kunnen doen dan gepland en halen dat in 2025 in. Dat is niet vreemd; alle projecten moesten opstarten in 2024 en het proces doorlopen om subsidie aan te vragen. Ze worden allemaal wel gewoon binnen de looptijd van de Regio Deal, dat is t/m eind 2027, uitgevoerd.

Eind mei was er vanuit de Regio Deal een sessie over kennisdeling. We waren daarvoor op bezoek bij tuinbouwgebied NEXTgarden in de gemeente Lingewaard. Daar werken ze met vele tuinders samen aan de energietransitie en een duurzame toekomst voor de bedrijvigheid aldaar. We hoorden over ieder project een update en stonden stil bij hoe we de kennis die we opdoen nog beter kunnen delen.

Er is een regiokaart gemaakt met de Regio Deal-projecten erop. Deze kaart, op de volgende pagina te vinden, toont dat de Regio Deal echt impact heeft door de gehele regio Arnhem-Nijmegen.

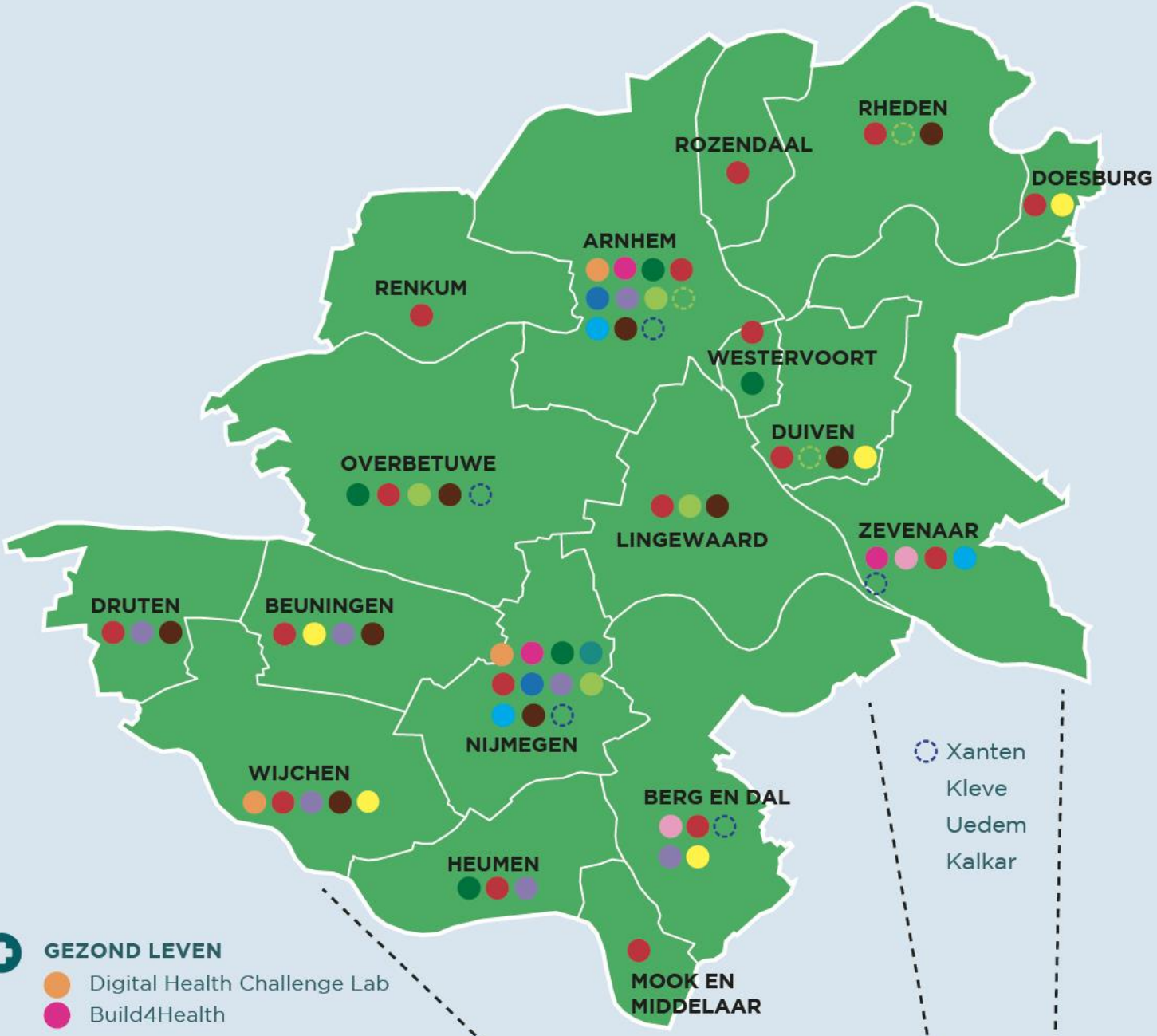

GEZOND LEVEN
- Digital Health Challenge Lab
- Build4Health

TOEKOMSTBESTENDIG WONEN
- Lifeport Cool Lab
- Zonnepark
- Soil Valley
- Toekomstbestendig bouwen
- VIA-T

STERKE BEDRIJVIGHEID
- Circulaire Topregio
- Toekomstbestendige bedrijventerreinen deel A (al toegekend)
- Toekomstbestendige bedrijventerreinen, deel B (nog niet aangevraagd)

WERKENDE ARBEIDSMARKT
- Techniekdagen
- Werken aan een arbeidsmarkt die werkt

GRENZELOOS SAMENWERKEN

WIJK- EN DORPSGERICHT WERKEN

--- De subsidie voor dit project/deze locatie is nog niet aangevraagd

NB Niet alle projecten zijn geografisch te duiden, bijvoorbeeld onderzoeksprojecten.
Voor een volledig overzicht van de projecten verwijzen wij u naar www.gmr.nl/regiodeal

2.4 Provada

We waren in juni voor het eerst als regio present op de grote vastgoedbeurs de Provada. Met een geheel circulaire stand en een mooi programma vonden interessante gesprekken en ontmoetingen plaats. Zo spraken we met marktpartijen en overheid over hoe we fastlane typegoedkeuring echt kunnen laten slagen. De kern? Vertrouwen, samenwerking en de balans tussen standaardisatie, snelheid en ruimtelijke kwaliteit.
Ook spraken we over netbewust bouwen. Gemeente Arnhem zet hierin stappen vooruit, met slimme oplossingen en innovatieve aanpakken. Denk aan nieuwe rollen, veranderende marktvraag en technologische én bestuurlijke vernieuwing. Aansluitend ondertekenden gemeente Arnhem en Alliander een strategische samenwerking voor een duurzaam en toekomstbestendig energie-systeem. Samen koppelen we innovatie aan maatschappelijke waarde.
Daarnaast werd een belangrijke samenwerkingsovereenkomst getekend met BAM Wonen en AM Gebiedsontwikkeling voor het Regio Deal-project Toekomstbestendig Bouwen. Een mooie stap, die de kracht van publiek-private samenwerking in de regionale woningbouw benadrukt.

We hebben ons goed kunnen presenteren, maar het is ook een kostbare beurs. De vraag die we komende tijd beantwoorden, is of we volgend jaar weer op deze beurs staan; wellicht met Arnhem en Nijmegen samen.

2.5 Succesvolle afronding Meester-Gezel Leertraject

Op 16 juni was de afronding van het Meester-Gezel Leertraject.
Een project waarbij tien talentvolle kunstvakdocenten in het basisonderwijs leren van tien ervaren kunstvakdocenten via het Meester-Gezel principe. Door dit leertraject kregen gezellen de kans om te leren van ervaren leermeesters uit het basisonderwijs. Dit leertraject is anders dan anders, doordat de duo's echt de kans kregen om hun opgedane kennis meteen toe te passen in de praktijk.
Tijdens dit project zijn een aantal Meester-Gezel duo's gevolgd door filmmakers en Meester-Gezel duo, Inge Theunissen en Lieteke Aalbers. In de film neemt matchmaker Sofie Cornelissen je mee naar het werkveld van de meesters en gezellen. Bekijk de video over de succesvolle afronding van het Meester-Gezel Leertraject.
De GMR onderzoekt samen met partners naar mogelijkheden voor een vervolg van dit leertraject.

2.6 Woningbouw op koers!

Er is een nieuwe woningmarktmonitor opgeleverd met daarin de actuele cijfers over onze woningbouw.
Onze regio heeft in de periode 2022-2024 de geplande aantallen uit de Woondeal gehaald! We zijn daarmee een van de weinige regio's in Nederland, die de afgesproken woningbouwaantallen realiseren. Gezien de stikstofproblematiek en ruimtegebrek in onze regio is dit niet eenvoudiger dan in andere regio's.
Niet alleen de aantallen halen we, maar we realiseren voor het eerst onze doelen rond betaalbaar bouwen.
Een mooi gezamenlijk resultaat!

3. Resultaten per opgave

3.1 Verbonden regio

Aanvraag subsidie voor mobiliteitsmaatregelen

De gemeenten in de GMR werken samen met het Rijk en de provincie Gelderland aan de woningbouwopgave. Het Rijk stelt middelen beschikbaar voor mobiliteitsmaatregelen, gerelateerd aan nieuwbouw; en met name dan de versnelling van de woningbouw. Samen met de provincie en de gemeenten ontwikkelde de GMR een mobiliteitspakket om aanspraak te kunnen maken op deze gelden. Gemeenten moeten vóór eind augustus een aanvraag bij het Rijk indienen. Vanuit de GMR is voor het ondersteunen van het maken van de aanvraag personele capaciteit beschikbaar gesteld voor gemeenten. Er zijn diverse lobbyactiviteiten en -uitingen georganiseerd om ons mobiliteits-pakket zo goed mogelijk onder de aandacht te brengen. Tijdens het BO MIRT (Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport) in het najaar wordt bekend of gelden richting onze regio komen.

Visie op deelmobiliteit

Het bestuurlijk platform stemde in met het plan van aanpak voor deelmobiliteit. Dit is een uitwerking van de visie, die eerder dit jaar is vastgesteld. Er is een onderscheid gemaakt in zes profielen voor de inzet van deelmobiliteit. Die vereisen elk een andere aanpak en kunnen een andere trekker hebben. Dit najaar gaan we in gesprek met aanbieders van deelmobiliteit. We willen samen verkennen onder welke voorwaarden zij een betrouwbaar aanbod in onze regio kunnen realiseren.

Slim & Schoon Onderweg

- **E-bike probeeractie**:
  Steeds meer mensen doen mee aan deze actie. Vooral door de werkzaamheden aan de A73. Speedpedelecs zijn populair. We verlengen de actie tot eind 2025. Mensen kunnen alvast reserveren voor de tweede helft van 2025.
- **Fietsstimulering via de app**:
  De drie actieperiodes zijn goed verlopen. Het meekrijgen van werkgevers bleek tijdrovend. Daarom slaan we de fietschallenge in de tweede helft van het jaar over. De A12 Slim Reizen challenge loopt door tot eind 2025.
- **A12 Slim Reizen**:
  Er doen ongeveer 1.100 mensen mee. We willen hen vasthouden tot aan het groot onderhoud aan de IJsselbruggen in april 2026.
- **Bewonersaanpak**:
  We onderzochten de wijken Arnhem Schuytgraaf, Elst de Pas en Nijmegen Noord. Op basis daarvan ontwikkelden we een welkomstpakket voor nieuwe bewoners met informatie over duurzaam vervoer en probeeracties. Ook zetten we in op lopen en fietsen naar school en fysieke aanpassingen in de openbare ruimte. We willen dit snel opschalen naar andere wijken.
- **Onderwijsaanpak Arnhem**:
  We werken aan fietsstimulering met de Frisstop. Dat is een informatiepakket voor studenten en ‘slim roosteren’. De HAN startte hiermee en voert het nu definitief in. Ook staan er fietsreparatie-zuilen bij scholen.
- **Gelderse Poort Arnhem**:
  Bedrijven en parkmanagement stimuleren duurzame mobiliteit via campagnes. Gedeputeerde Klaas Ruitenberg bezocht het kantorenpark op 14 mei.
- **Heijendaal**:
  We werkten aan een gebiedsvisie met minder ruimte voor auto’s, nieuw parkeerbeleid en parkeren op afstand. Samen rijden wordt beloond met gunstige parkeerplekken.

- **Mobiliteitsdata**:
  Het Regionaal Verkeersmanagement Team (RVMT) beheert de mobiliteitsdata voortaan structureel.
- **Fiscale fietsstimulering**:
  We lieten een eenvoudig stappenplan maken voor werkgevers. Dat plan is nu ook beschikbaar als toegankelijke webversie.
- **Werkgeversaanpak**:
  We maakten drie korte filmpjes over de fasen Verkennen, Aan de slag en Doorpakken.

Meer informatie over alle activiteiten is te vinden op slimschoononderweg.nl.

Spoor

Goederenroutering Noordoost Europa (GNOE)
Het onderzoek naar het nut en de noodzaak van GNOE is gestart. De provincie Gelderland vertegenwoordigt onze regio bestuurlijk. We worden op de hoogte gehouden via het bestuurlijk overleg GNOE en de spoorgoederentafels Oost-Nederland. Ambtelijk nemen we deel in het kernteam+ GNOE. De resultaten verwachten we in het tweede kwartaal van 2026.

Corridor Utrecht-Arnhem-Duitse grens (UAD)
De MIRT-studie is gestart. Deze is relevant voor:

- De Liemers, zeven overwegen en verstedelijking.
- Arnhem, internationale treinen en kruising bij Arnhem-Oost.

Actueel is de mogelijke afwaardering van station Ede-Wageningen van zes naar vier intercity's per uur. ProRail stelt dit voor om de verbinding Nijmegen-Utrecht snel te houden. Er volgt onderzoek naar behoud van zes intercity's zonder nadelige gevolgen voor Nijmegen of de Achterhoek.

Spoorlijn Arnhem-Tiel-Geldermalsen
De verkenning naar de spoorlijn Arnhem-Tiel is afgerond en besproken tijdens het bestuurlijk platform in juni 2025. In overleg met regio Rivierenland is een vervolgonderzoek afgesproken naar doortrekking naar Geldermalsen en een bijpassende stationsstrategie voor de gehele lijn. Dit start in het najaar van 2025.

Weg

Verbreding A50 Ewijk-Bankhoef-Paalgraven
De MIRT-verkenning is afgerond. De minister van IenW stelt het project uit tot na 2030, door stikstof en beperkte capaciteit bij Rijkswaterstaat. Er is nog onduidelijkheid over het beschikbare budget van €438 miljoen. De stuurgroep A50 besprak dit op 20 juni. Namens de provincie Noord-Brabant, de regio Noordoost Brabant, diverse Brabantse gemeenten, de GMR en de gemeenten Wijchen en Nijmegen is hierover een brief gestuurd aan het ministerie van IenW om de voor de A50 gereserveerde middelen in te zetten voor 'verzachtende' mobiliteitsmaatregelen in beide regio's.

Logistiek

Hackathon Brede welvaart
Tijdens een hackathon in Nijmegen werkten eerstejaars studenten van de HAN aan ideeën om duurzaam vervoer aantrekkelijker én rendabel te maken. Twee collega's van de GMR deelden de opgave en kregen frisse ideeën terug. Inspirerend!

Logistiek makelaars
In samenwerking met provincie Gelderland helpen logistiek makelaars de bedrijven bij het verminderen van CO_2 en kilometers.

Doelen voor 2025:

- 20 miljoen kg CO_2-reductie
- 274.359 km minder gereden

Resultaten april 2025:

- 16.374.354 kg CO_2-reductie
- 40.922 km minder gereden

De CO2 reductie ligt op koers, maar het verminderen van kilometers vraagt nog extra inspanning van logistiek makelaars, Logistics Valley en parkmanagers.

Fiets

Doorfietsroutes VeluweWaalpad en Arnhem-Huissen
Op 19 mei tekenden provincie Gelderland, de GMR en vijf gemeenten de samenwerkings-overeenkomst. De route verbindt Arnhem, Elst en Nijmegen én nieuwe woonwijken. Een nieuwe brug over de Nederrijn scoort goed in de MKBA.
We onderbouwden de brede welvaartseffecten van investeringen in de routes VeluweWaalpad (west) en Arnhem–Huissen (oost). We lobbyen bij het Rijk voor cofinanciering van bruggen en tunnels.

Hub Malden
De verkenning naar de Hub Malden is afgerond, waarbij de kansrijkheid van vier verschillende hub-scenario's zijn doorgerekend. Het eventuele vervolg zal via de aanpak Zuidflank Nijmegen worden opgepakt.

Verkeersveiligheid
Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden naar de verkeersveiligheid van schoolomgevingen. Hierbij is gekeken naar de objectieve verkeersveiligheid in een straal van 200 meter rondom basisschoollocaties en middelbare schoollocaties. Maatregelen om de veiligheid te vergroten in deze zones worden samen met het programma S&SO opgepakt.

3.2 Productieve regio

Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

De gemeenteraden en de provincie Gelderland stelden het RPW 2025-2028 vast. Hiermee is het officieel beleid. In dit programma spreken zestien gemeenten van de GMR af hoe ze werklocaties ontwikkelen. Denk aan bedrijventerreinen, campussen, kantoren en winkelgebieden. Doel: genoeg duurzame ruimte voor economische groei, innovatie en brede welvaart.

Efficiënt en duurzaam omgaan met ruimte
Het nieuwe RPW betekent een andere koers. In plaats van uitbreiding, kijken we nu naar beter gebruik van wat er al is. De regio groeit hard, met tienduizenden nieuwe woningen. Daar horen ook nieuwe banen bij. Ook ontwikkelingen als de energietransitie en de circulaire economie vragen om ruimte. Daarom kiezen we voor herstructureren, intensiveren en verdichten van bestaande terreinen. Zo houden we ruimte over voor natuur, wonen en mobiliteit. We zetten in op gezonde, groene groei.

Campussen en circulaire economie centraal
Campussen zoals de Noviotech Campus en het Clean Tech Park Arnhem (voorheen IPKW) zijn belangrijk voor de regionale topsectoren health, hightech en energy. Daarom investeren we in hun verdere ontwikkeling. Ook willen we beter gebruikmaken van locaties met veel milieuruimte. Die zijn nodig voor circulaire productie en verwerking.

Mkb dienstverlening

Om mkb'ers beter te helpen, hebben we gewerkt in vijf werkgroepen. Die richten zich op:

- onderzoek;
- gericht doorverwijzen (o.a. via Regiolink);
- strategie (visie en landelijke aansluiting);
- overzicht van aanbod;
- leren van andere regio's.

De tool Regiolink is ontwikkeld en wordt nu getest. De provincie heeft mogelijk interesse voor opschaling.

Human Capital Akkoord (HCA)

In het afgelopen kwartaal zette het HCA-team belangrijke stappen in de uitvoering van het akkoord. Het aantal initiatieven groeit, net als het aantal aangesloten regionale partijen.

Sectorale programma's

In de eerste maanden van 2025 is hard gewerkt aan de ontwikkeling van sectorale talent-programma's:

- Hightech (semicon)
  Het Rijk stelde het eerste budget beschikbaar voor het Talentplan semicon. De focus ligt op 'challenge-based learning': aan de slag gaan met uitdagingen (challenges) uit de wereld om ons heen; en een leven lang ontwikkelen.
- Energy
  Tijdens de Arnhem Electricity Week in mei zijn de hoofdlijnen van het Talentplan energy gepresenteerd. Dit meerjarige plan bundelt de inzet van onderwijs en bedrijfsleven om talent te werven, op te leiden en te behouden. Er wordt nu gewerkt aan een uitvoeringsplan met concrete acties en een sluitende begroting.

Projectontwikkeling

Verschillende projecten zijn een volgende fase ingegaan:

- Practoraat energy
  De kwartiermakersfase is afgerond, voor het vervolg is gekozen voor een eigen regionaal practoraat. De opzet hiervan start in de komende periode.
- Arbeidsmatchplatform
  Dit platform is in het eerste kwartaal gelanceerd en inmiddels operationeel. De eerste matches zijn gemaakt, het aantal deelnemende werkgevers groeit en er ontstaan verbindingen met andere sectoren.

Evenementen en ontmoeting

- ASM Student Festival op 16 mei 2025
  Dit festival bracht studenten en bedrijven bij elkaar. Met steun vanuit het HCA werd de regio gepresenteerd als aantrekkelijke plek om te wonen en werken. In de Rabolounge konden studenten met interesse in een stage of baan kennismaken met werkgevers.
  Ongeveer 3.500 studenten zijn gematcht met bedrijven in de regio!

3.3 Circulaire regio

Grondstoffen en ketens

De bestuurders van het bestuurlijk opgaveteam Circulaire regio brachten een werkbezoek aan AVR in Duiven. AVR investeert veel in hergebruik van grondstoffen en in CO_2-afvang en wees bestuurders nadrukkelijk op de financiële consequenties van de Voorjaarsnota voor gemeenten, door het schrappen van de 'plastic-heffing'.

De intervisie over circulair inkopen begint meer vorm te krijgen. Met name circulair inkopen en aanbesteden van vastgoed heeft de aandacht.
Afgelopen kwartaal stonden we meermaals als regio op circulaire podia. Zo begeleidden we een bijeenkomst circulair textiel, waar is nagedacht over wat er regionaal nodig is om dit verder te ontwikkelen. Tijdens het Lifeport@ event op 2 juni begeleidde de GMR een workshop met Tweede Kamerlid Geert Gabriels over circulaire ontwikkelingen en uitdagingen in onze regio in relatie tot (landelijk) beleid.

Circulaire bouw & infrastructuur

Afgelopen kwartaal zijn de volgende resultaten behaald:

- Het programmateam Toekomstbestendig Bouwen kwam op sterkte met de komst van programmamanager Marcel Goossens, projectleider instrumentarium Conceptueel Circulair Bouwen (CCB) Erik Opdam en projectmedewerker Toekomstbestendig Bouwen Rens van der Schoot.
- GMR was met het thema Toekomstbestendig Bouwen prominent aanwezig op de Provada. Hier hebben we met twee marktpartijen (AM Gebiedsontwikkeling en BAM Wonen) samenwerkingsovereenkomsten ondertekend voor het Regio Deal project Toekomstbestendig Bouwen. We verwachten op korte termijn met nog zo’n vijf marktpartijen overeenkomsten te sluiten.
- We actualiseerden het programma Conceptueel Circulair Bouwen 2023-2030.
- Het onderzoeksrapport 'Grip op Grondwaarde', van hoogleraar gebiedsontwikkeling Erwin van der Krabben, is voor een select gezelschap van experts gepresenteerd in Nieuwspoort in Den Haag.
- Tijdens de EU Green Week namen we in Brussel deel aan een bijeenkomst van de Nordic Capital Regions over 'advancing circular construction'.
- Een groep studenten van Hogeschool van Hall Larenstein stelde een onderzoeksrapport op over het gebruik van de digitale materialenbank DuSpot.
- Er is vanuit het Circulaire GWW-project o.a. een werkbezoek aan betonfabriek De Hamer in Nijmegen georganiseerd.
- Onze regiogemeenten zijn opgeroepen om het (landelijke) convenant Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) te ondertekenen, zodat ze in 2026 aanspraak kunnen maken op landelijke financiële bijdragen. Vrijwel alle gemeenten in onze regio gaan dit convenant ondertekenen of hebben dit al gedaan. Daarmee wordt het aantrekkelijker voor bedrijven om te investeren in schoon bouwmaterieel.

Water en klimaatadaptatie

Op het EURESFO 2025, het European Urban Resilience Forum op 25 -27 juni in Rotterdam, presenteerde de GMR het project Pathways2Resilience. In dit Europese project onderzoeken we welke klimaatadaptieve maatregelen in de GMR nu en op termijn nodig zijn en welke investeringen daarvoor nodig zijn. We leren de Europese methodiek om investeringen te ramen, die gebruikt wordt door de Europese Investerings Bank (EIB). Inmiddels maken diverse Nederlandse en Europese steden gebruik van de mogelijkheden die de EIB geeft om investeringen te financieren. Tegelijkertijd vond de Green Infrastructure Summit in Essen (GI2025) plaats en ook daar waren we aanwezig om kennis te delen met andere Europese regio’s uit Vlaanderen, Haut-France, Ruhr, Mannheim, Köln/Bonn en met regio’s uit Tsjechië en Polen.

Het Living Lab Park Lingezegen is op 12 juni gestart met een kennistafel met beleidsmakers, docenten, onderzoekers en ondernemers. Er is afgesproken aan de slag te gaan met waterkwaliteit in relatie tot recreatie, bodemkwaliteit en waterhuishouding en circulariteit van het beheer.

Energietransitie

In het bestuurlijke platform is de 90%-versie van de RES 2.0 besproken. De hoofdstukken energiesysteem en warmte kregen, op enkele opmerkingen na, de goedkeuring van de bestuurders. Hoe we gezamenlijk tot het opwekdoel van 1,62 TWh komen leidde tot een intensief gesprek tussen de provincie en gemeenten van de GMR.
De tweejaarlijkse voortgangsrapportage is opgeleverd met daarin de verantwoording over de onderwerpen: duurzame opwek, warmte, integraal programmeren/energiesysteem en communicatie.

Landelijk is een budget van ongeveer €800.000 beschikbaar voor biodiversiteit bij duurzame opwekprojecten in de GMR. Hiervoor is een aanpak uitgewerkt en bestuurlijk geaccordeerd. Deze aanpak is onderdeel van ons groen-blauw raamwerk.

Vanuit het Regionaal Uitvoeringsplan Energiesysteem hebben we twee handelingsperspectieven ontwikkeld voor gemeenten. Eén bij het inpassen van elektriciteitsinfrastructuur en de tweede voor het netbewust ontwikkelen van bedrijventerreinen.
Voor netbewust bouwen startten we een pilot met gemeenten en een woningbouwontwikkelaar. Dit om inzicht te krijgen in kosten en de verdeling daarvan bij een netbewust woningbouwproject.

Binnen het actieprogramma Warmte zetten we een opdracht uit om de waarde te bepalen van een energiegemeenschap in een lokaal energiesysteem. Dit samen met de gemeenten Overbetuwe en Rheden.
Met (bijna) alle gemeenten voerden we een gesprek over de stand van zaken in de warmtetransitie, de vorderingen met het warmteprogramma en aspecten waar gemeenten tegenaan lopen.

Het REE (Regionaal Expertiseteam Energie) heeft in dit tweede kwartaal 25 bedrijven geholpen, waarbij 24 basisadviezen en 20 plusadviezen werden verstrekt. Vier bedrijven werden in een collectief verband geholpen. In deze periode kwamen er twaalf nieuwe subsidieaanvragen binnen. In totaal zijn er nu drie collectieve projecten waarin REE een rol speelt:

- oplossen netcongestie Poort van Midden Gelderland (loopt)
- opvolging Energiescans Pannenhuis (recent gestart)
- netcongestie HAZ Overbetuwe (verkenningsfase)

Voor de energie-inkoop organiseerden we de jaarlijkse energiebeheerdersbijeenkomst tijdens de Arnhem Electricity Week. De bijeenkomst stond in het teken van energiebesparing en circulaire opwek. Daarnaast is de jaarrapportage afgerond en bestuurlijk goedgekeurd. Met de gemeentelijke leverancier van groene stroom, Greenchoice, legden we de afspraken voor het jaar 2028 vast.

3.4 Ontspannen regio

Recreatie en toerisme

De bestuurlijke kopgroep van het 3e waterverhaal van Nederland heeft het uitvoeringsprogramma ‘De rivier, je kunt er niet omheen’ unaniem bekrachtigd. Dat was het startsein voor de ontwikkeling van de eerste twee deelgebieden. Vanuit de GMR starten we met de deelgebieden rondom Land van Maas en Waal en het splitsingspunt van de Rijn.

Cultuur

Regioplan Cultuur 2025-2027
De bestuurders stelden het Regioplan Cultuur 2025-2027 in het bestuurlijk platform cultuur van 11 juni vast en stemden in om de subsidieaanvraag bij de provincie in te dienen. Voor uitvoering van dit plan kan de GMR een subsidie van €600.000 ontvangen van de provincie.

Het regioplan 2025-2027 volgt op het huidige transformatieplan Cultuurregio 025 2022-2025. We zetten in op drie concrete projecten binnen de thema's innovatie & talentontwikkeling, amateurkunst & vrijwilligers en cultuureducatie.

Trekt jouw idee volle zalen?
In 2023 kregen culturele initiatieven de kans om zich in te schrijven voor het project 'trekt jouw idee volle zalen?'. Uit de inzendingen zijn tien initiatieven geselecteerd die een subsidie tot €50.000 ontvingen. Met deze subsidie zijn de initiatieven in 2024 en 2025 aan de slag gegaan. Wij volgden ze op de voet. Op 6 oktober 2025 organiseren we de slotbijeenkomst. De culturele initiatieven presenteren zich tijdens dit event. Ze laten zien wat dit project heeft opgeleverd en hoe ze ermee verder willen gaan. U bent van harte uitgenodigd om hierbij aanwezig te zijn.

Culturele Hoofdstad
De bestuurders in de GMR steunen het voornemen van de gemeente Nijmegen om zich te kandideren als Culturele Hoofdstad van Europa in 2033. Deze ambitie sluit naadloos aan bij de gezamenlijke doelen die zijn vastgelegd in *Meer landschap, meer stad*; het regioarrangement van de GMR. "We zien deze kandidatuur als een kans om samen culturele kansen waar te maken – om nieuwe initiatieven te starten, bestaande activiteiten te verbinden en bezoekers te spreiden over de hele regio. Ook door koppelingen te maken met andere bijzondere momenten, zoals 800 jaar stadsrechten van Arnhem in 2033, versterken we elkaar en zorgen we samen voor een blijvende impact.", aldus Nick Hubers, bestuurlijk opdrachtgever van de Ontspannen regio.

Groen-blauw raamwerk en landelijk gebied
Voor het groen-blauw raamwerk en landelijk gebied ligt de focus op de uitvoeringsagenda. We werken voor vijf thema’s en vijf gebieden uit wat we doen om het groen en blauw in de regio te versterken. In het najaar is een versie klaar die we ter besluitvorming aan de colleges en ter informatie aan de raden aanbieden.

3.5 Groene groeiregio

Wonen in balans: versnellen van de woningbouw
Afgelopen kwartaal zijn de volgende resultaten behaald:
- De update van de Woondeal 2.0 is afgerond en vastgesteld in de colleges van de gemeenten in de GMR. Deze is besproken en er is mee ingestemd in een overleg met de minister van VRO en de gedeputeerde van Gelderland.
- Op de Provada waren we aanwezig om aandacht te krijgen voor onze woningbouwprojecten. We organiseerden daar een sessie over de ‘Fastlane voor industriële woningbouw’, waarmee we proberen meer snelheid te realiseren in de bouw door typegoedkeuring van woningbouw-concepten. Hierin zetten we dit kwartaal veel stappen. Met de start van een experiment rond de inzet van een Erkende Kwaliteitsverklaring en een verwijzing in een kamerbrief.
- We organiseerden tempotafels met markt en corporaties. Onderwerpen die zoal aan bod kwamen: het mengpaneel gebiedsontwikkeling, het organiseren van een bouwstroom van woningbouwcorporaties, voortgang vanuit het stikstof dossier, het fonds betaalbare koop en de woningmarktmonitor.
- We gaven opdracht voor een nieuw woningbehoefteonderzoek. Dit voeren we driejaarlijks uit en dat geeft ons inzicht in welke woningen nodig zijn de komende jaren en hoe hoog de druk is op de woningmarkt.
- Op 25 juni organiseerden we een brede bijeenkomst over de huisvesting van aandachtsgroepen in de Turmac Cultuurfabriek in Zevenaar. Besproken onderwerpen waren onder meer de verdeling van huisvesting van mensen in een kwetsbare situatie door bijvoor-beeld een bemiddelingstafel.

Leefomgeving: verbinden van de ruimtelijke opgaven

- We onderzochten het functioneren van de gebiedsteams in de Veluwezoom, Middengebied, Liemers, Rijk van Nijmegen. Daaruit volgden voorstellen hoe we deze verder kunnen uitbouwen en verstevigen. Dit onderzoek is tijdens Regio Overlegt besproken met bestuurders, gemeente-secretarissen en gebiedstrekkers.
- In het kader van de NOVEX samenwerking deden we een verkenning naar de gewenste uitloopgebieden in onze regio. De afspraak is dat er in de GMR 3.000 ha uitloopgebied wordt gerealiseerd. In het bestuurlijk overleg NOVEX is afgesproken om hier een vervolg aan te geven en een realisatiestrategie op te stellen.
- Vanuit de GMR is samen met de gemeente Wijchen gewerkt aan een reactie op het voornemen en participatieplan voor de realisatie van een Hoogspanningsstation in de gemeente Wijchen.
- In het Rijk van Nijmegen verleenden de gemeenten Nijmegen, Druten, Wijchen en Beuningen, provincie en GMR een opdracht om een verkenning uit te voeren naar het tussengebied van de genoemde gemeenten. Daarbij wordt een strategie gevraagd voor de vele ruimteclaims in dit gebied. De GMR is ambtelijk opdrachtgever van dit onderzoek.
- We werkten mee aan het Ruimtelijk Arrangement van de provincie Gelderland, waarin afspraken staan over de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van Gelderland en het Rijk.
- Met regio en waterschap Rivierenland en de provincie Gelderland spraken we af om een onderzoek uit te zetten naar het toekomstige watersysteem in de gebieden Rijk van Nijmegen en Middengebied. Er wordt eerst, net zoals is gebeurd in de Liemers, een feiterelaas opgesteld, gerelateerd aan klimaatverandering. De studie borduurt voort op het rapport Water en Bodem sturend van de GMR en het College van Rijksadviseurs.

4. Tot slot

Het volgende kwartaalbericht verschijnt eind oktober 2025.
Eerdere kwartaalrapportages lezen? Ze zijn te vinden in onze online kennisbank. Daarnaast verschijnt maandelijks onze nieuwsbrief waarin we informeren over actuele ontwikkelingen.

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Nijverheidsweg 2a
6662 NG Elst
info@gmr.nl
www.gmr.nl